PRZEMYSŁ GRAFICZNY

ORGAN RADY POŁĄCZONYCH ORGANIZACJI PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO W WARSZAWIE

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA, ŚWIĘTOKRZYSKA 11
TELEFON 195-52

WYCHODZI
PIĄTEGO I DWUDZIESTEGO
KAŻDEGO MIESIĄCA

KONTO W POCZTOWEJ KASIE
OSZCZĘDNOŚCI 8765
W WARSZAWIE

ROK I — WARSZAWA, 20 MARCA 1924 — № 2

DO P. P. WŁAŚCICIELI ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH

Zbliża się termin zamknięcia sybskrybcji akcji Banku Polskiego.

W zrozumieniu doniosłej roli, jaką w uzdrowieniu skarbowości i życia gospodarczego kraju danem będzie Bankowi Emisyjnemu odegrać, „Rada Połączonych Organizacji Przemysłu Graficznego w Warszawie" zwraca się do ogółu właścicieli zakładów graficznych z wezwaniem do wzięcia rychłego i jaknajliczniejszego udziału w zapisach na akcje wymienionego Banku.

Leży to nie tylko w interesie państwowym—który winien na pierwszym być względzie— ale również w interesie przemysłu. Rozwój dalszy tegoż, doskonalenie techniczne i przystosowanie do nowoczesnych sposobów wytwórczości zależeć będzie w znacznej mierze od kredytów, umożliwiających intensywne życie przemysłowe.

O kredyty te zwrócić się do Państwa ten tylko będzie miał moralne prawo, kto do naprawy skarbu Rzeczypospolitej rękę swą przyłoży.

Nie możemy przeto swego obowiązku względem Państwa zaniedbać.

Rada wzywa członków organizacji do niej należących do subskrybowania akcji Banku Polskiego w stosunku przynajmniej jednej akcji na maszynę. (Za jednostkę uważane są: maszyna drukarska, maszyna litograficzna i aparat fotograficzny reprodukcyjny; za dwie: maszyna rotacyjna drukarska i maszyna litograficzna „Offset"; za pół jednostki: pedał drukarski.)

P. P. członkowie, którzy akcje Banku Polskiego nabyli, proszeni są o zawiadomienie o tem Rady, podając ilość, co na łamach „Przemysłu Graficznego" do wiadomości ogólnej podamy.

RADA
POŁĄCZONYCH ORGANIZACJI
PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO
W WARSZAWIE

Przewodniczący: *Lucjan Bogusławski.*

Zastępca Przewodniczącego: *Witold Bogusławski.*

Członkowie Rady: *K. Główczewski. R. Laskauer. M. P. Magnuski. M. Niklewicz. St. Strakacz. L. K. Straszewicz.*

KTO WINIEN DROŻYŹNIE KSIĄŻKI?

Pod powyższym tytułem zjawił się artykuł w numerze 10-tym poznańskiego „Przeglądu Papierniczego". W artykule tym podane są zestawienia graficzne i tabelaryczne poszczególnych pozycyj, jakie składają się na cenę książki. Z zestawień wynika, iż koszt papieru jest nieco mniejszy, niż przed wojną, zaś koszt druku i zarobek księgarza przeszło dwa razy większe.

Autor artykułu pisze:

Nie jesteśmy kompetentni do osądzenia, czy wyliczania te są bezwzględnie słuszne, czy też stronnicze, konstatujemy jedynie, że były wystawiane, przez nikogo z zebranych niekwestjonowane, przeciwnie, służyły jako materjał obronny Związku papierników. Wobec tego podajemy bez żadnych komentarzy, w nadziei, że sprawa ta, to jest sprawa ceny książki, będzie musiała być jeszcze gruntownie przejrzana, gdyż dzisiejsze stosunki na tem polu dają dużo do życzenia.

W innym miejscu autor pisze:

Nie będziemy pozycyj tych wszystkich omawiali, przedstawiając je graficznie dajemy je pod rozwagę Szan. Czytelnikom, a czynnikom zainteresowanym do wypowiedzenia się.

Podzielamy zupełnie opinję autora, „iż sprawa ceny książki będzie musiała być jeszcze gruntownie przejrzana", lecz niestety zjawianie się „zestawień graficznych", podobnych omawianemu, jakoby „przez nikogo nie kwestjonowanemu", pracę tę może tylko utrudnić, wprowadzając zgubne bałamuctwo pojęć w rozważaniu tak doniosłego zagadnienia.

Dla właściwej oceny wartości, raczej braku wartości podobnych „zestawień graficznych" musimy stwierdzić przedewszystkiem następujące punkty:

1. Koszty druku książki oparte są omal wyłącznie na robociźnie i wobec tego zmieniają się wraz z cenami rynku wewnętrznego według orzeczeń Komisji Statystycznej.

2. Koszty produkowania papieru oparte są w małym stopniu na robociźnie, głównie zaś na surowcach otrzymywanych z zagranicy za obcą walutę, lub krajowych lecz według cen zwaloryzowanych i wobec tego zmieniają się wraz z cenami walut obcych.

Zdawaćby się mogło, iż drożyzna na rynku wewnętrznym postępuje równolegle ze wzrostem ceny walut obcych. Tak jednakże nie jest: drożyzna wewnętrzna czasem poprzedza podrożenie walut, czyli jest jakby p r z y c z y n ą, czasem zaś następuje dopiero po podrożeniu walut, a więc jest jakby s k u t k i e m. Stosunek wzajemny tych dwu zmieniających się wielkości w bliskich odstępach czasu jest dziwaczny, naprzykład: tygodniowa zapłata zecera dn. 8. 12. 1923 wynosiła w Warszawie 19,638,000 = 31,22 fr. szwajc., zaś w tydzień później 22,425,000 = 24,74 fr. szw. W ciągu roku 1923 przy s t a ł y c h z w y ż k a c h według orzeczeń Komisji Statystycznej zecer pobierał ciągle zmieniające się w z w y ż i w z n i ż płace tygodniowe od 51,15 (19 maja) do 15,58 fr. szw. (20 października). Dla właściwej oceny wysokości płac w złocie należy zastosować conajmniej roczną średnią zarobków, co daje za rok 1923 — 31,25 fr. szw.

Otóż brak wartości omawianych zestawień graficznych polega na tem, iż są one wyrażone w dwu różnych miarach (walutach), zaś stosunek wzajemny tych dwu miar ulega wielkim wahaniom i tylko w średnich cyfrach za wielkie okresy czasu da się względnie ocenić. Łatwo zrozumieć, iż każda zmiana kursu walut, lub drożyzny wewnętrznej, o ile obie nie zjawią się równorzędnie lub też w niejednakowym stopniu — cały rachunek uczynią nieaktualnym.

Gdyby jaki architekt wybudował gmach z materjałów, z których jedne kurczyłyby się, zaś inne rozszerzały w tym samym czasie i pod wpływem tych samych zmian atmosferycznych, gmach w niedługim czasie rozleciałby się w gruzy.

To samo stanie się z zestawieniami graficznemi Związku Papierników. Oto już obecnie ukazały się pierwsze rysy: w różnych dzielnicach Polski wprowadzane są zniżki cen druku wobec spadku cen wewnętrznych, zaś koszty papieru, oparte na złotym franku, są niezmieniane.

Do czasu wprowadzenia nowej pełnowartościowej waluty, która będzie jedyną miarą wszelkich wartości, ten tylko rachunek porównawczy będzie prawidłowy, do którego będzie zastosowana jedna waluta, nie zaś dwie, jak tutaj: marka rzeczywista i złoty teoretyczny, sama zaś sprawa drożyzny książki jest aż nadto poważna, byśmy ją jeszcze utrudniali bałamutną metodą zestawień.

Jaki jest cel podobnej publikacji? Był on poniekąd zrozumiały w chwili obrad nad wysokością stawek celnych na papier, gdyż chodziło o wywołanie efektu na czas bodaj tak krótki, jak jednodniowe posiedzenie. Wobec przesądzenia jednak sprawy cła, trudno zrozumieć cel publikowania „wykazów graficznych" w chwili obecnej.

Czyżby chodziło o przygotowanie opinji do powtórnej podwyżki stawek?

Lucjan Bogusławski.

CENTRALNY ZWIĄZEK PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO I WYDAWNICZEGO W POLSCE

Zjazd przedstawicieli organizacji przemysłu graficznego i wydawniczego ze wszystkich dzielnic Polski, odbyty w październiku r. ub. w Warszawie, wysunął i rozstrzygnął nadzwyczajnej wagi dla utrwalenia i zapewnienia dalszego rozwoju życia organizacyjnego naszego przemysłu zagadnienie — nawiązanie ścisłej łączności między zrzeszeniami zawodowymi tegoż przemysłu działającemi w obrębie byłych trzech zaborów i ujęcia skoordynowanej ich pracy w łożysko twórczego programu.

Rezultatem obrad Zjazdu było, jak wiemy, zawiązanie „Centralnego Związku Organizacji Przemysłu Graficznego i Wydawniczego w Polsce" — instytucji naczelnej, obejmującej swą działalnością całą Rzeczpospolitę i obszary z nią połączone.

Projekt statutu jednomyślnie przez Zjazd zatwierdzony, stawia przed Związkiem Centralnym doniosłe i obszerne zadania, ujmujące całokształt potrzeb organizacyjnych przemysłu.

Wiemy, iż przemysł nasz w Polsce skromniejsze aniżeliby mu należało zajmuje stanowisko i upośledzony w stosunku do innych, mniejszą rolę w życiu gospodarczem i społecznem odegrywających, lecz lepiej zorganizowanych gałęzi przemysłu, walczyć musi o zapewnienie sobie warunków, niezbędnych do rozwoju.

Dotychczasowy brak jednolitej organizacji uniemożliwiał z jednej strony zbiorowe zastępstwo wspólnych interesów wobec władz i społeczeństwa, z drugiej zaś wpłynąć nie mógł na zniwelowanie tych różnic, jakie polityka gospodarcza bądź ustawodawstwo państw zaborczych przemysłowi graficznemu w dobie przedwojennej narzuciły.

Różnice te dziś jeszcze trwają jako gorzkie niewoli dziedzictwo, lecz zniknąć muszą, a od ich usunięcia zależy zdrowy rozwój przemysłu, oparty na rzeczywistych warunkach gospodarczych.

Że Związek Centralny do zatarcia różnic owych się przyczyni i w życiu przemysłu naszego dużą rolę odegrać będzie w stanie — nie wątpimy i organizację tę witamy z żywem zadowoleniem i uznaniem.

Statut Związku zadania jego streszcza w zakresie następującym:

Celem Centralnego Związku jest obrona interesów przemysłu graficznego i wydawniczego na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej i obszarów z nią połączonych przez solidarne postępowanie w sprawach dotyczących przemysłu graficznego i wydawniczego, z wykluczeniem wszelkich spraw politycznych.

W szczególności Centralny Związek ma za zadanie:

a) dążenie do wszechstronnego rozwoju przemysłu graficznego i wydawniczego;

b) reprezentację przemysłu graficznego i wydawniczego wobec władz i społeczeństwa;

c) współdziałanie celom organizacji lokalnych i koordynowanie prac tychże organizacji;

d) dążenie do stworzenia ogólnie obowiązujących zasad handlowych tak w stosunku do pokrewnych gałęzi przemysłu, jakoteż do odbiorców, szczególnie przez dawanie inicjatywy w kierunku ustalenia norm do obliczania cen za roboty graficzne i wydawnicze;

e) udział w rozdzielaniu zamówień rządowych i innych pomiędzy poszczególne organizacje;

f) zwalczanie nadużyć nierzetelnej konkurencji, reklamy, agentów i pośredników;

g) współdziałanie w wypracowaniu norm regulujących stosunki pomiędzy pracodawcami i pracownikami przemysłu graficznego przez wprowadzenie wszelkich urządzeń mających to na celu;

h) wypracowanie norm zmierzających do ustalenia warunków pracy i płacy w przemyśle graficznym;

i) zawieranie umów zbiorowych.

Centralny Związek będzie dążył do spełniania swych zadań, używając wszelkich, prawnie dozwolonych środków, a szczególniej za pomocą:

a) Zjazdów członków organizacji przemysłu graficznego i wydawniczego;

b) publikacji, odczytów, konkursów i wystaw;

c) zakładania szkół zawodowych;

d) wydawania czasopisma, jako organu Centralnego Związku;

e) zbierania wszelkich materjałów dotyczących przemysłu graficznego i wydawniczego, w szczególności materjałów statystycznych;

f) zakładania i popierania instytucji ubezpieczeniowych i zapomogowych;

g) zakładania biur porad prawnych w sprawach zawodowych, oraz biur obliczania normalnych cen druku;

h) zakładania instytucyj w celu uzyskania materjałów, narzędzi pracy i kredytów dla swych członków;

i) współdziałania z miarodajnymi czynnikami w sprawach ustawodawczych, dotyczących przemysłu graficznego i wydawniczego, oraz wywierania wpływu na te czynniki przy wydawaniu przepisów prawnych, dotyczących kształcenia i egzaminowania uczniów w przemyśle graficznym;

k) porozumiewania się z pokrewnemi Związkami państw obcych.

(dok. nast.)

Tadeusz Rudnicki
Sekretarz R. P. O. Przem. Graf.

Z PRASY

O wydanej przez Radę broszurze L. Bogusławskiego p. t. „Koszty robocizny w Przemyśle Drukarskim przed wojną i obecnie" w prasie warszawskiej ukazały się następujące wzmianki:

„Przemysł i Handel", zeszyt 9-ty r. b. podaje:

Broszura jest ciekawa, jako przyczynek do oceny stosunków pracy, które w rezultacie wojny i czasów powojennych— po ułożeniu chaosu, jaki w życiu gospodarczem w tym okresie panował — uwydatniły się obecnie po ustabilizowaniu tych stosunków.

Płace różnych kategorji ludzi pracujących ustosunkowują się dziś do płac przedwojennych niejednolicie. Wiadomem jest np., że płace pracowników umysłowych są dziś znacznie niższe, niż przed wojną, natomiast płace robotników fizycznych naogół wzrosły. I tu jednak stosunki ułożyły się różnie. Byłoby też ciekawem zestawienie rozwoju płac poszczególnych kategorji pracowników; zestawienie takie przez to jednak jest trudnem, że wiąże się z zagadnieniem wydajności pracy i jej warunków ubocznych. Dlatego też porównywanie płac obecnych do przedwojennych nawet dla jakiejś poszczególnej kategorji pracowników może dać wyniki sporne.

Broszura p. L. Bogusławskiego czyni próbę takiego porównania dla płac w przemyśle drukarskim.

W rezultacie szeregu obliczeń p. L. Bogusławski dochodzi do wniosku, że — na tle zmniejszenia czasu pracy, stosunkowego powiększenia płac personelu pomocniczego, podwyższenia płac za godziny połajerantowe, dojścia takich czynników ubocznych, jak: dłuższe urlopy płatne, opłatę na Kasę Chorych, podatek obrotowy, zapłata za czas ćwiczeń rezerwistów wojskowych, no i absolutne powiększenie norm płac — ogólne koszta robocizny wzrosły w drukarstwie w stosunku do czasów przedwojennych o 255%. Odliczając zaś koszta uboczne, okaże się, że same płace wzrosły o 157,31%. Ponieważ zaś koszta utrzymania są dziś wyższe, niż przedwojenne zaledwie o 28,2%, powstaje wniosek, że pracownicy drukarscy są dziś akurat dwa razy lepiej płatni, niż byli przed wojną.

Jak już zaznaczyliśmy wyżej, każde tego rodzaju obliczenie może być uznane, jako sporne. Oczekujemy więc z kolei głosu w tej sprawie ze strony pracowników drukarskich, z tem jednak zastrzeżeniem, że głos ten powinien potraktować sprawę tak samo objektywnie, jak to uczynił przedstawiciel drukarzy — przemysłowców.

W końcu — z naszego stanowiska wydawniczego — dodamy, że podrożenie o 255% robocizny w drukarstwie oznacza podwyższenie w tym samym stosunku kosztów nakładów wydawniczych, a tem samem — wszelkiego „towaru drukowanego".

„Kurjer Warszawski" z dn. 13 b. m. podaje:

We wszystkich organizacjach zawodowych, zainteresowanych rozwojem ruchu wydawniczego w Polsce, a więc w Związku literatów, w Związku księgarzy, w Radzie połączonych organizacji przemysłu graficznego i innych najżywotniejszym tematem rozpraw jest obecnie kryzys książki polskiej i zwiększający się stale zastój wydawniczy.

Podstawy kultury narodowej polskiej i oświata ogólna są zagrożone wskutek drożyzny książek i wydawnictw. Niedawno odbywały się narady w ministerjum spraw wewnętrznych i w ministerjum przemysłu i handlu zainteresowanych z udziałem przedstawicieli organizacji w sprawie projektowanego podwyższenia cła na papier zagraniczny, kalkulujący się dotychczas dla wydawców naszych taniej niż wytwórczość papierni krajowych. Wszyscy, zainteresowani rozwojem ruchu wydawniczego i rozpowszechnianiem jaknajtańszej książki w Polsce, wypowiedzieli się bezwzględnie przeciwko zakusom fabrykantów papierni, którzy przez podwyższenie cła na papiery drukowe, t. j. używane na najtańsze wydawnictwa — chcieli sobie stworzyć dogodniejszą konjunkturę na rynku wewnętrznym i sparaliżować konkurencję fabryk zagranicznych. Sprawa podwyższenia cła na papier oprze się jeszcze o sejm, gdzie znajdzie ostateczne rozwiązanie.

Jednocześnie z akcją papierniczą budzić się zaczynają refleksje na temat drożyzny kosztów druku. Pierwszy wystąpił z tem p. Lucjan Bogusławski, prezes Rady połączonych organizacji przemysłu graficznego, który w broszurze p. t. „Koszty robocizny w przemyśle drukarskim przed wojną i obecnie" ,wykazuje jeszcze jedną przyczynę zastoju wydawniczego.

Rozwój gospodarczy kraju na cały najbliższy okres dziejów będzie zależny od tego, w jakim stosunku do cen przedwojennych normują się ceny obecnie, zwaloryzowane wskutek reformy walutowej. Jakież jednakże były ceny przedwojenne? Rozważając to pytanie, p. Bogusławski stwierdza, że były one wprawdzie określone w złocie, lecz sama wytwórczość odbywała się w warunkach zupełnie innych od dzisiejszych. Obecnie szereg ustaw bądź z dziedziny opieki nad pracą, bądź z dziedziny podatków, zmieniły kalkulację przemysłową w wysokim stopniu....

Dalej czytamy:

P. Bogusławski rozważa jeszcze w swojej broszurze bardzo ważny współczynnik w kosztach robocizny drukarskiej, niedający się ściśle określić, mianowicie zmniejszoną wydajność pracy. Przed wojną istniały również płace miesięczne, ale praca od „sztuki" w zecerstwie, uprawiana zazwyczaj przez inteligentniejsze i zdolniejsze jednostki, dawała całemu zespołowi pewne tempo, pewne normy oceny wartości pracownika i była psychologicznym pierwiastkiem o znaczeniu dodatnim. Dziś ten „nerw pracy" zaginął i musiało się to odbić ujemnie na wydajności pracy w znaczeniu zbiorowem.

Wynik tych nowych, powojennych stosunków przedstawia się fatalnie w przemyśle graficznym i w ruchu wydawniczym. Książka i czasopisma stają się coraz droższe, następuje zanik wydawniczy. Zwiększa się też liczba bezrobotnych wykwalifikowanych pracowników drukarskich. Niewątpliwie pomiędzy zainteresowanymi wydawcami i właścicielami zakładów graficznych a organizacjami zawodowemi pracowników graficznych dojdzie do jakiegoś porozumienia w sprawie unormowania płac, gdyż wymagają tego obustronne interesy życiowe i ochrona przemysłu graficznego przed ruiną.

KOMUNIKATY

RADY POŁĄCZONYCH ORGANIZACJI PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO W WARSZAWIE

Na posiedzeniach, odbywających się w piątki każdego tygodnia, Rada rozważała w końcu lutego i pierwszej połowie marca szereg spraw, z których wymieniamy ważniejsze.

Sprawy celne. Wzięto udział w konferencji porozumiewawczej w Min. Prz. i Handlu z przedstawicielami przemysłu papierniczego, w rezultacie których cło na papiery drukowe podwyższono z 20% na 40% stawki w złocie (zamiast zamierzonych 75%).

Otrzymano i załatwiono pismo Min. Przemysłu i Handlu w sprawie wniesionej do Ministerstwa petycji o zwolnienie od cła reprodukcji artystycznych (poz. 178 Taryfy celnej). Podano do wiadomości Ministerstwa wykaz zakładów graficznych warszawskich, mogących się podjąć wykonania wymienionych reprodukcji i przesłano do dyspozycji Ministerstwa wzory wykonane w zakładach miejscowych.

Wobec prac przygotowawczych do rewizji Taryfy celnej, „Rada" przystąpiła do opracowania poprawek zabezpieczających interesy przemysłu graficznego w Polsce i zapewniła udział swego przedstawiciela w komisji ministerjalnej.

Ankieta Ligi Pracy. Odpowiedziano na ankietę Ligi Pracy w sprawie drożyzny słowa drukowanego obszernem wyjaśnieniem przyczyn wywołujących podrożenie kosztów druku w stosunku do cen przedwojennych.

Wydawnictwo własnego organu. Przystąpiono do wydawania „Przemysłu Graficznego" jako organu „Rady", w którym podawane będą do wiadomości członków wszelkie komunikaty i uchwały Rady.

Subskrybcja akcyj Banku Polskiego. Postanowiono wystąpić z apelem do ogółu przemysłowców graficznych o wzięcie licznego i szybkiego udziału w zapisach na akcje Banku Polskiego.

Komisje Cennikowe i Rozjemcze zbierały się w międzyczasie trzykrotnie.

KOMISJA CENNIKOWA

składająca się z przedstawicieli Rady Połączonych Organizacji Przemysłu Graficznego z jednej strony i przedstawicieli Związków Zawodowych pracowników drukarskich z drugiej—na posiedzeniu w dniu 17 marca 1924 r. wobec rozbieżnego interpretowania jednego z punktów umowy cennikowej nie doszła do porozumienia. Ze względu na to, iż zmiana minimum obowiązywać ma od 20 marca do 4 kwietnia 1924 włącznie, podajemy poniżej przerachowanie minimum z uwzględnieniem wykazanej przez G. U. S. zniżki 5,01%.

ZAWÓD	Minimum od 20.III. 1924	Za godzinę pracy
DRUKARNIA:		
Składacze	145.330.000	3.159.350
Maszyniści	145.330.000	3.159.350
Pedalarze	109.000.000	2.369.520
Nakładacze wykwalifikowani . .	72.665.000	1.579.670
Odbieraczki	17.440.000	379.130
Pomocnik drukarski wykwalifikow.	72.665.000	1.579.670
LITOGRAFJA:		
Maszyniści	145.330.000	3 159.350
Umdrukierzy	145.330.000	3.159.350
Rysownicy (grawerzy i chromolitografowie)	145 330.000	3.159.350
Nakładaczki	58.130 000	1.263.695
Odbieraczki	21.800.000	473.915
Szlifierze	72.665.000	1.579.670
Bronzownicy	72.665.000	1.579.670
CYNKOGRAFJA:		
Fotograf siatkowy	145.330.000	3.159.350
„ kreskowy	123.530.000	2.685.435
Kopiści	123.530.000	2.685.435
Trawiacze	145.330.000	3.159.350
Retuszerzy	145.330.000	3 159.350
Efekciarki	101.730.000	2 211 525
Korektorzy	145.330.000	3.159.350
Monterzy (wykwalifik. stolarze). .	101.730.000	2.211 525
INTROLIGATORNIA:		
I a) kategorja męska	145.330.000	3.159.350
I b) „ „	135.155.000	2.938.150
II kategorja męska	123.530.000	2.685.435
III „ „	87.195.000	1.895.545
I „ żeńska	79.930.000	1.737.610
II „ „	50.865 000	1.105.760
III „ „	24.705.000	537.065
IV „ „	14.535.000	315.980

CENY ARTYKUŁÓW UŻYWANYCH W PRZEMYŚLE GRAFICZNYM W WOLNYM HANDLU HURTOWYM

NAZWA ARTYKUŁU	15/III 1924 za 1 klg. Zł.	gr.
PAPIERY:		
Kancelaryjny bezdrzewny .	1	—
„ drzewny . .	—	58
Drukowy matowy . . .	—	45
„ satynowany . .	—	51
„ ilustracyjny . .	—	60
Albumowy	—	65
Pocztówkowy kancelaryjny .	1	10
„ drzewny . .	—	70
Bristol	1	70
Czerpany	2	50
Kredowy	2	—
Skoroszytowy	—	90
Pakowy angielski . . .	—	65
Listowy	1	50
Pelour	1	80
Gazetowy rotacyjny . .	—	42
Słomkowy	—	55
FARBY CZARNE:		
Rotacyjna	1	05
Gazetowa	1	15
„ w puszkach . .	1	25
Dziełowa I	2	90
„ extra . . .	4	15
Akcydensowa I	6	—
II	5	40
Ilustracyjna 000 . . .	9	30
„ 00 . . .	8	80
„ 0 . . .	8	30
Piórowa I	11	30
„ II	8	05
„ do ręcznych pras .	12	10
Umdrukowa	11	30
FARBY BIAŁE:		
Biel przezroczysta . . .	4	25
„ kryjąca	3	70
„ kremserska . . .	4	15
FARBY NIEBIESKIE:		
Milori	13	80
Cesarska	6	40
Paryska	13	80
Niebieska afiszowa . . .	9	60
„ z połyskiem . .	13	80
Seledynowa laka . . .	19	15
Niebieska trójbarwna . .	24	90
FARBY BRONZOWE:		
Sepia	3	20
Ugier	3	20
Terra di Sienna . . .	3	20
FARBY ŻÓŁTE:		
Chrom I (jasny śr.) . .	6	10
Chrom II	4	40
Żółta afiszowa . . .	4	40
„ trójbarwna . . .	12	40
FARBY CZERWONE:		
Cynober sztuczny . . .	9	55
Viktorja laka	7	60
Czerwona afiszowa . . .	7	60
Uniwersal	12	20
Turecka	9	55
Helios	12	65
Karmin	20	70
Monopol	9	55
Kosmos	13	—
Geranium-carmin . . .	24	95
Krapp	20	70
Czerwona trójbarwna . .	21	15
FARBY FIOLETOWE:		
Fioletowa afiszowa . .	10	60
Kopiowa fioletowa . . .	27	80
Fioletowa średnia . . .	18	40
„ czerwonawa . .	20	70
„ niebieskawa . .	16	30
FARBY ZIELONE:		
Zielona jedwabna . . .	8	60
„ afiszowa . . .	8	60
„ viridin . . .	16	30
METALE:		
Ołów miękki hutniczy 2 razy przetapiany	—	89
Cyna Banka	7	50
Antymon Regulus . . .	4	20
Metal do maszyn do składania	—	95
angielski	1	56
SMARY:		
Nafta	—	33
Oliwa do motoru . . .	—	38
Benzyna	—	70
POKOST:		
Pokost słaby	2	90
„ średni	3	—
„ mocny	3	10
MASA WALCOWA:		
Masa walcowa krajowa słaba	5	20
„ „ „ mocna	4	95
„ „ z domieszką .	6	10
FILCE do maszyn rotacyjnych szer 175 cm. grub. 3 mm. mtr.	60	—
CERATA do maszyn litograf. cienka szer. 132 cm. metr .	7	—
gruba „ 120 „ „	22	—
„ „ 132 „ „	24	20
TAŚMA do maszyn plask. 4 mm.	—	06
„ „ „ rotac. „	—	60
SZMATY do czyszczenia maszyn klg.	—	78
NUMERATORY nowe ręczne aut. 4 zmian 6 cyfr sztuka	75	—
5 „ „	70	—
MATRYCE do stereotypji suche o form. 48×65 cm. szt.	1	—
„ „ 52×70 „ „	1	10
LINJE mosiężne cienkie, kropkowane i półtłuste klg. .	14	—

CZCIONKI:

	do 15 kg. za kg. zł.	od 250 kg. za kg. zł.
Perl 5	6.45	—.—
Nonparel 6—7 . .	6.10	4.75
Petit 8—9 . . .	5.45	4.10
Garmont 10—11 .	4.85	3.50
Cycero 12 . . .	4.50	3.25

PISMA TYTUŁOWE:
w kompletach od 6 punkt. do 72 p.

6 punktów za kilogram	7.40	zł.
8 „ „ „	6.45	„
10 „ „ „	5.50	„
12 „ „ „	5.50	„
16 „ „ „	5.50	„
20 „ „ „	5 25	„
24 „ „ „	5.25	„
28 „ „ „	5.45	„
36 „ „ „	5.25	„
48 „ „ „	5.25	„
60 „ „ „	4.95	„
72 „ „ „	4.95	„

KRONIKA

ZAPISY NA AKCJE BANKU POLSKIEGO.

Rada Pol. Organ. Przemysłu Graficznego została zawiadomiona przez poniżej wymienione firmy warszawskie o ilości nabytych akcji Banku Polskiego:

„M. Arct." Zakł. Druk. i Wydawn.	60	sztuk
L. Bogusławski	10	„
„Jan Cotty" (W. Bogusławski i K. Szteinbok)	25	„
„W. Główczewski"	10	„
Galewski i Dau	5	„
K. Kopytowski i S-ka	10	„
F. Kasprzykiewicz	5	„
P. Laskauer	50	„
J. Leśniewski	25	„
„Liberty"	5	„
Rundo, Goliński i S-ka	10	„
Drukarnia Techniczna	10	„
F. Wyszyński i S-ka	25	„
B. Wierzbicki i S-ka	25	„

KOSZTY UTRZYMANIA W WARSZAWIE.

„Wiadomości statystyczne" Nr. 5 z dn. 3/3 1924 r. podają następujące wskaźniki złote:

rok	1914	koszt utrzymania w złocie	= 1
16.31.XII	1923	„ „ „	0,809
1.15.I	1924	„ „ „	1,087
16.31.I	1924	„ „ „	1,282
1.15.II	1924	„ „ „	1,330
16.29.II	1924	„ „ „	1,317

Koszt utrzymania obejmuje dzienne koszty 37 artykułów i usług, stanowiących zasadnicze pozycje budżetu rodziny robotniczej, złożonej z 4 osób i przyjętych w oznaczonych normach za podstawę do obliczeń.

Wskaźnik, przy podstawie 1914 r. = 1, oznacza, ile razy koszty w danym okresie wzrosły w porównaniu z rokiem 1914.

ULGI CELNE DLA PAPIERU.

Na mocy rozporządzenia pp. ministrów skarbu oraz przemysłu i handlu z d. 23 lutego z § 4 rozporządzenia ministrów skarbu oraz przemysłu i handlu z dnia 13 grudnia 1923 r. o ulgach celnych wykreślono i włączono do § 5 powołanego rozporządzenia następujące towary:

Papier drukowy biały niesatynowany i nieklejony, z zawartością nie mniej niż 60% masy drzewnej, wagi nie mniejszej niż 48 gr. w metrze kwadratowym: 1) rotacyjny w rolach o średnicy nie mniej niż 70 cm.; 2) w arkuszach.

Papier drukowy nieklejony i słabo klejony, biały, bez ozdób i znaków wodnych, z zawartością masy drzewnej, wagi nie mniej niż 48 gr. w metrze kwadratowym. Papier zeszytowy i klejony, biały, bez ozdób i znaków wodnych nielinjowany lub też zaopatrzony w jednostajną linjaturę zeszytową niebieską lub szarą, z zawartością masy drzewnej, wagi nie mniej niż 65 gr. w metrze kwadratowym. Bibuła atramentowa do zeszytów biała lub kolorowa, z zawartością masy drzewnej.

Towary powyższe opłacają cło ulgowe w wysokości 40% cła normalnego.

ZMIANA TARYFY CELNEJ.

Od dnia 19 lutego r. b. zbierają się w ministerjum przemysłu i handlu podkomisje fachowe, opracowujące wnioski do rewizji obowiązującej taryfy celnej. Celem rewizji taryfy celnej jest usunięcie błędów w obecnej taryfie i przystosowanie niektórych stawek celnych do zmienionych warunków gospodarczych.

Podkomisje fachowe zwoływane są kolejno w następującym po sobie porządku działów taryfy celnej. W podkomisjach uczestniczą przedstawiciele zaproszonych do udziału w tej pracy organizacyj gospodarczych oraz eksperci.

Wnioski podkomisji będą przedstawione komisji do rewizji taryfy celnej (wyłonionej przez komitet celny), zbierającej się przypuszczalnie w połowie kwietnia r. b.

Komisja sformułuje ostatecznie opinję, które, po ewentualnem zatwierdzeniu przez pp. ministrów skarbu i przemysłu i handlu będą stanowiły przedmiot wniosku na Radę ministrów.

Podstawą prawną do zrewidowania obowiązującej taryfy celnej z 1919 r. w drodze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej stanowi ustawa o naprawie skarbu, która udziela w tym przedmiocie odnośnych pełnomocnictw.

OPŁATY STEMPLOWE.

Rozporządzenie min. skarbu o zmianie opłat stemplowych przewiduje między innemi następujące opłaty: 1) podania o zezwolenie na nabycie nieruchomości przez obcokrajowców — 64 miljony mk.; 2) podania o zatwierdzenie statutu lub zmiany statutu spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej — 64 miljony mk.; 3) podania o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego (koncesję), o ile chodzi o przedsiębiorstwa przemysłowe, należące do I, II lub III kategorji podatku przemysłowego, względnie o przedsiębiorstwa handlowe kategorji I lub II — 64 miljony mk.; 4) podania o zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego, o ile chodzi o przedsiębiorstwa, niewymienione w punkcie 3 — 12,800.000 mk.; 5) podania o zezwolenie na wykonywanie poszczególnych czynności zarobkowych, np. na urządzenie widowiska, koncertu, wystawy, zabawy, loterji fantowej i t. p. — 8,970.000 mk.; 6) podania o zezwolenie na zmianę nazwiska — 64 miljony mk.; 7) podania zwykłe 3,800,000 mk.; 8) załączniki do podań — 770 000 mk. od każdego załącznika bez względu na ilość arkuszy.

WALORYZACJA PODATKU DOCHODOWEGO.

Dz. Ust. Nr. 16/24 poz. 165 zawiera zasady, na podstawie których został zwaloryzowany podatek dochodowy. Dochód w markach polskich przelicza się na franki złote w sposób następujący:

1) dla dochodu osiągniętego w roku operacyjnym (gospodarczym), obejmującym okres od 1 kwietnia 1922 r. do 31-go marca 1923 r. — 1 frank złoty = 12.000 mk.

2) za okres od 1 lipca 1922 r. do 30 czerwca 1923 r. — 1 frank złoty = 20,000 mk.;

3) za okres od 1 października 1922 r. do 30 września 1923 r. — 1 frank złoty = 60,000 mk.;

4) dla dochodu osiągniętego w roku kalendarzowym 1923, pokrywającym się z rokiem operacyjnym, — 1 frank złoty = 600,000 mk.;

Płatnicy prowadzący prawidłową rachunkowość, mogą ustalić tenże dochód w sposób następujący:

1) wyrażony w markach bilans otwarcia roku operacyjnego miarodajnego do ustalania podstaw wymiaru, winien być przerachowany na franki złote według przeciętnej wartości franka złotego z pierwszego miesiąca roku operacyjnego;

2) wszystkie pozycje, zarówno przychodowe, jak i rozchodowe każdego miesiąca roku operacyjnego winny być przerachowane na franki złote według przeciętnej wartości franka złotego w miesiącu zaksięgowania wspomnianych pozycji;

3) wyrażone w markach pozostałości bilansu zamknięcia wszystkich rachunków winny być przerachowane na franki złote według przeciętnej wartości franka złotego z ostatniego miesiąca roku operacyjnego, powstałe zaś różnice we frankach złotych należy odnieść na specjalnie sporządzony rachunek różnic kursowych przerachowania. Ostateczna pozostałość tego rachunku winna być doliczona do dochodu obliczonego we frankach złotych.

Otrzymana w wyniku przerachowania wartość remanentów bilansu zamknięcia, będzie miarodajną przy ustalaniu dochodu podlegającego opodatkowaniu na rok podatkowy 1925.

Jeżeli płatnicy nie dokonają obliczenia ściśle w sposób powyższemi przepisami podany, przerachowanie nastąpi według kursów przeciętnych.

PODATKOWE PORADY PRAWNE.

Zarząd Tow. Przyjaciół Skarbu Państwa w celu odciążenia urzędów państwowych od petentów, zwracających się po najrozmaitsze informacje, dotyczące spraw podatkowych, otworzył przy sekretarjacie głównym Tow., Rymarska 3, pokój 114, biuro porady prawnej, czynne codziennie w godz. 2, 3, i w soboty od 1 do 2. Osoby, nie mogące osobiście się zgłosić, mogą nadsyłać zapytania pisemnie.

Biuro Porady Prawnej rozpoczęło już udzielać informacji poszczególnym interesantom. Na skierowane dotychczas zapytania odpowiedziano: 1) cenniki firm handlowych nie potrzebują żadnego zatwierdzenia Min. Skarbu, 2) cenniki w obcych walutach dotychczas nie są dozwolone, 3) podatek majątkowy bonami złotymi 6% nie może być opłacany. Nabywać należy bony podatkowe.

KURS URZĘDOWY FRANKA ZŁOTEGO

1/3—1.800.000	6/3—1.800.000	11/3—1.800.000
2 „—1.800.000	7 „—1.800.000	12 „—1.800.000
3 „—1.800.000	8 „—1.800.000	13 „—1.800.000
4 „—1 800.000	9 „—1.800.000	14 „—1.800.000
5 „—1.800.000	10 „—1.800.000	15 „—1.800 000

SEKRETARJAT „RADY POŁĄCZONYCH ORGANIZACJI PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO" mieści się w Warszawie, ulica Marszałkowska 143, m. 12, telefon 87-67 (lokal "Towarzystwa zakupów dla przemysłu graficznego"). Godziny urzędowe: codziennie 6—8 wieczorem.

PRENUMERATA KWARTALNIE: Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ MK. 5.000.000 — ZESZYT POJEDYŃCZY MK. 1.000.000.— OGŁOSZENIA ZA TEKSTEM 1/1 STRONA 200.000.000 — 1/2 STR. 125.000.000 — 1/4 STR. 70.000.000 — 1/8 STR. 40.000.000. — 1/16 STR. 25.000.000 — POSZUKIWANIE I OFIAROWANIE PRACY 50% TANIEJ.

SPRZEDAŻ PAPIERU

J. KOTTEK

KOSZYKOWA 53 TELEFON 188-52

INTROLIGATORNIA

J. MODZYŃSKI

KOPERNIKA 42, TELEFON 107-97

WYKONYWA WSZELKIE ROBOTY
WCHODZĄCE W ZAKRES INTROLIGATORSTWA

WŁ. ROMAŃSKI I S-KA

INRROLIGATORNIA

WARSZAWA, ZŁOTA 36 TELEFON 408-05

MASOWE WYKONANIE BROSZUR, KSIĄŻEK BUCHALTERYJNYCH, ORAZ WSZELKICH ROBÓT W ZAKRES INTROLIGATORSTWA WCHODZĄCYCH

STEFAN PIETRZYCKI

INTROLIGATORNIA

WARSZAWA, NOWY ŚWIAT 49 TELEFON 255-73

WYKONYWA:

WSZELKIEGO RODZAJU OPRAWY KSIĄŻEK, BROSZUR, NAKLEJANIE MAP I PLANÓW, OPRAWĘ OBRAZÓW, PASSE-PARTOUT, TECZKI, SKOROWIDZE, KWITARJUSZE, BLOKI I T. P.

ZAKŁADY GRAFICZNE

E. I D-RA K. KOZIAŃSKICH

DAWNIEJ

S. ORGELBRANDA SYNÓW

WARSZAWA KRAKÓW
KRAK. PRZEDM. NR 66 KARMELICKA NR 16

TELEFONY: 7-61 46-84

DRUKARNIA LITOGRAFJA CHEMIGRAFJA
KARTOGRAFJA INTROLIGATORNIA
ODDZIAŁ WYDAWN. KALENDARZY
ODLEWNIA CZCIONEK

WYDAWNICTWA
RADY POŁĄCZONYCH ORGANIZACJI
PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO
W WARSZAWIE

REGULAMIN PRACY

W ZAKŁADACH GRAFICZNYCH

WYDANIE 2-GIE, 1923

Cena Mk. 1.000.000 z przes. poczt. Mk. 1.200.000

KOSZTY ROBOCIZNY

W PRZEMYŚLE DRUKARSKIM

PRZED WOJNĄ I OBECNIE

opracował: LUCJAN BOGUSŁAWSKI

Cena Mk. 1.500.000 z przes. poczt. Mk. 1.700.000

Do nabycia w Administracji: „PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO".

WYDAWNICTWA

GRAFIKI POLSKIEJ

WARSZAWA

Ś-TO KRZYSKA 11 TELEFON 195-52

KOMPLETY „GRAFIKI POLSKIEJ"
Z ROKU 1921 1922 1923 CENA ZESZYTU MK. 2.250.000

PODRĘCZNIK
DLA SKŁADACZY RĘCZNYCH
CENA MK. 4.500.000

UKŁAD TABELARYCZNY
CENA MK. 3.000.000

UKŁAD MATEMATYCZNY
CENA MK. 1.500.000

PODRĘCZNIK
DLA SKŁADACZY MASZYNOWYCH
CENA MK. 3.750.000

PODRĘCZNIK
DLA MASZYNISTÓW DRUKARSKICH
CENA MK. 3.000.000

ADRESY
ZAKŁADOW GRAFICZNYCH W POLSCE
CENA MK. 2.250.000

WYSYŁKA ZA ZALICZENIEM POCZTOWEM

KIEROWNIK

DO WIĘKSZEGO ZAKŁADU
GRAFICZNEGO W WARSZAWIE

DO SAMODZIELNEGO PROWADZENIA POTRZEBNY
OD ZARAZ

Zgłoszenia z odpisami świadectw
nadsyłać należy do Administracji

„PRZEMYSŁ GRAFICZNY"

POD Nr 315

DO SPRZEDANIA

PEDAŁ CYLINDROWY

„UNICA"

NOWY

FORMAT $22\frac{1}{2}$ CM. × $31\frac{1}{2}$ CM.

Oferty pisemne dla „R" w Administracji
„PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO"
Ś-TO KRZYSKA 11

SPECJALNOŚĆ! KOMPLETNE URZĄDZENIA ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH, LITOGRAFICZNYCH I INTROLIGATORSKICH

Redaktor i Wydawca: LUCJAN BOGUSŁAWSKI. Druk L. Bogusławskiego w Warszawie.